

ENTREVISTA A CORI MERCADE

ANNA CABRE-VERDIELL BOSCH

Cori Mercadé és artista i educadora; també és mare.

Vint anys enrera, la resistència amb la que l'entorn i les estructures professionals rebien la maternitat de les artistes la va empènyer a centrar la seva obra al voltant de la maternitat i a parlar-ne sense embuts i amb orgull.

Un referent per a les dones artistes que encara avui lluiten per gestionar professió i criança en una indústria, i un sistema, que no fa prou per recolzar els drets de les dones a ser mares i alhora seguir creixent professionalment.

Ens trobem online per parlar d'estadis cíclics, d'educació i de la utilitat de saber mirar enrere.

'8 Differences' de Cori Mercadé

Anna Cabré-Verdiell - Què et suggereix el concepte de 'cicle'?

Cori Mercadé - Acabo de canviar de casa i, en el procés de la mudança, he trobat un quadre que vaig pintar quan tenia tretze anys però que podria haver pintat recentment. Ens movem tota la vida en cicles, revisitant les mateixes obsessions dins de la pròpia obra; un mateix neguit centrifugant permanentment,

al que li vas donant forma al llarg de les etapes de la vida. Ho constato també en les obres d'altres artistes, sobretot dones. Aquesta idea cíclica que entén la pràctica artística com un procés relacional més que no pas com l'activitat d'un creador aïllat; el cicle com a connectivitat amb lo altre, l'etern retorn del tema i aquesta idea de totum revolutum.

A.C - Repassant la teva obra, hi trobo

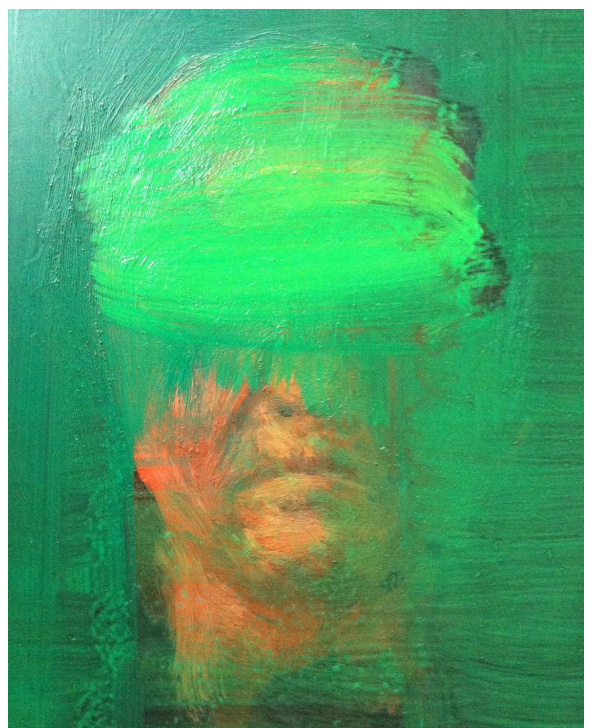
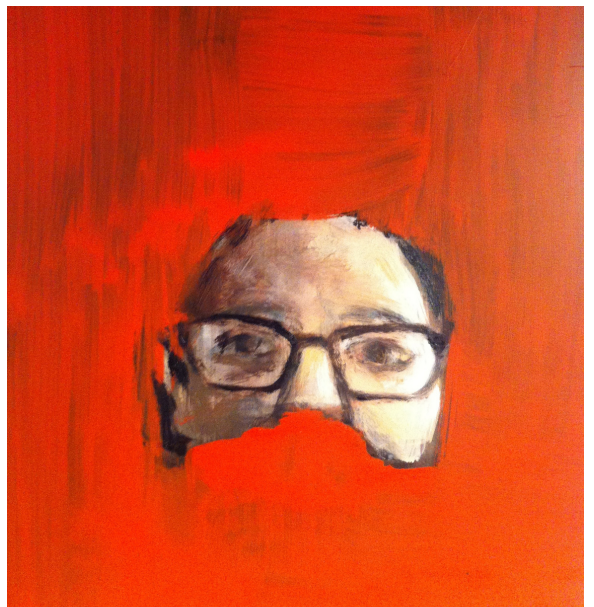
certament cadències cícliques, obsessions constants. Què t'interessa d'aquests processos seqüencials?

C.M - La metodologia associada a la sèrie és l'auto imposició d'uns marges en els que moure't. Per les dones, que necessitem molta autodisciplina per encaixar la pràctica artística en les nostres vides, crear marcs és una manera de dir: "passi el que passi aquest territori serà fructífer perquè jo he decidit acotar-lo".

La gent que vam estudiar entre els vuitanta i els noranta, vam tenir una formació heteropatriarcal on se'ns deia que ser artista era una pràctica que no permet distraccions fora de lo professional. Per una dona artista doncs, l'embaràs era i encara és, la possible dissolució de la seva carrera. Per exemple, recordo la meva galerista dient que havia rebut 'males notícies' en saber que una artista que ella representava estava embarassada... En canvi, en el cas de l'artista home es pressuposava que la que faria la renúncia seria la mare de la criatura, no pas ell. Aleshores, acostant-me al món del feminisme vaig entendre que no estem fetes de trossos i, justament perquè som cícliques i res està compartimentat, ser mare pot ser una font de riquesa infinita en la producció artística.

A.C - Encara avui en dia, la dualitat entre professió i procreació se'ns presenta a les dones com un dilema. Després, si decideixes ser mare t'has d'excusar professionalment i si esculls no ser-ho t'has de justificar socialment i familiar...

C.M - En una entrevista a l'artista Sophie Calle al Diari ARA, l'entrevistador li va preguntar per la seva no maternitat. Ella va contestar que havia optat per una vida d'artista, trepidant i oberta a l'inesperat. L'entrevistador, pare de quatre fills, li va

Tres peces de la sèrie d'autoretrats '20 Anys més Tard' de Cori Mercadé

respondre "Trepidant e inesperat? Acabes de definir el que és ser pare." Però fixa't que el periodista era home, i ella era la que havia pagat el preu de renunciar a ser mare en detriment d'una vida professional enlluernadora.

De tota manera, tinc molt clar que ser mare és una cosa que va més enllà de la maternitat biològica. Deixar-nos subjugar a la idea de maternitat biològica és una imposició patriarcal. Tu pots sentir-te mare i no ser-ho mai, perquè ser mare és una capacitat; la capacitat d'obertura a l'alteritat, d'acollir la diversitat, una manera d'estar al món i de transformar-lo des de qualsevol àmbit.

A.C - L'educació és una de les teves vocacions i un dels àmbits des del que tu intentes transformar el món. Em pots parlar de la teva tasca pedagògica?

C.M - Quan entro a l'aula em proposo moure desitjos. Em proposo que els nans es moguin en el camp de la curiositat per saber, per tocar, per reconèixer-se... Treballo molt a través de la cooperació, trencant amb aquesta

idea de l'art com l'exaltació de l'ego. En l'art no ets ningú sense l'altre i per tant faig molts gestos que reivindiquen la col·laboració. Per exemple, premio els meus alumnes si es copien. Els (hi) explico que no hi ha art ni canvi, sense estar atent al que fa l'altre. Per tant, si copies, agraeix la idea a aquell que ha fet una feina que tu no has hagut de fer, digues què has copiat i què has aportat tu a la copia. Per part meua, aquesta actitud mereix un punt positiu.

A.C - Què és el més gratificant de la tasca educativa?

C.M - La bona pràctica educativa no s'exerceix des del poder sinó des de l'autoritat i l'autoritat te l'has de guanyar, va de baix cap a dalt. Quan els alumnes et donen autoritat, passes a ser algú digne de parlar. A vegades, també et sentencien molt ràpid. Un líder que exerceix el poder no pot mostrar-se vulnerable, en canvi autoritat i vulnerabilitat son compatibles.

A final de curs, explico la meua obra als grups de secundària que han respost positivament

Dos peces dela sèrie 'Tondo' de Cori Mercadé

a les classes. "Avui, les costelles que posarem a la brasa son les meves", els hi dic. "Vaig a explicar-vos la meva obra en relació a les meves passions, els meus defectes, les meves virtuts, la meva vida... em donaré a vosaltres, així que a partir d'ara em coneixereu tant que si voleu, em podreu fer mal." L'art té a veure amb exposar-se, tornar-se vulnerable als ulls de l'altre.

A.C - Un cicle el podem mantenir o alterar; tradició i creativitat son conceptes en constant diàleg al llarg de la teva obra. Què t'atrau d'aquesta dicotomia?

C.M - El que faig és buscar en la tradició allò que m'interessa. És un convenciment de que allò que em preocupa a mi haurà preocupat abans a algú altre; aquest algú ho haurà materialitzat i la seva matèria em servirà a mi per avançar en la meva de matèria. Concebre'm dins d'un flux humà de creació em tranquil·litza i em fa avançar en la meva investigació. Per què haig d'avançar a cegues, donant cops a dreta i esquerra, si puc tirar endavant observant el què han fet els que em precedeixen?

Quan volia ser mare, em vaig fixar en la gran icona de la maternitat jove, La Madonna; la Verge amb el fill en braços. Vaig investigar qui havia pintat madonnes, com s'havien pintat, quin ús se'n feia... Vaig descobrir que la majoria eren obres anònimes, pintades per monges en convents i que es regalaven a les dones recent casades. Reconèixer tot el background de la història de l'art, tot el que tinc al darrere, em dona llum i em fa anar avançant caselles fins arribar al punt de crear les meves pròpies madonnes.

A.C - La teva obra està carregada de referències a la iconografia cristiana, quina voluntat hi ha aquí al darrere?

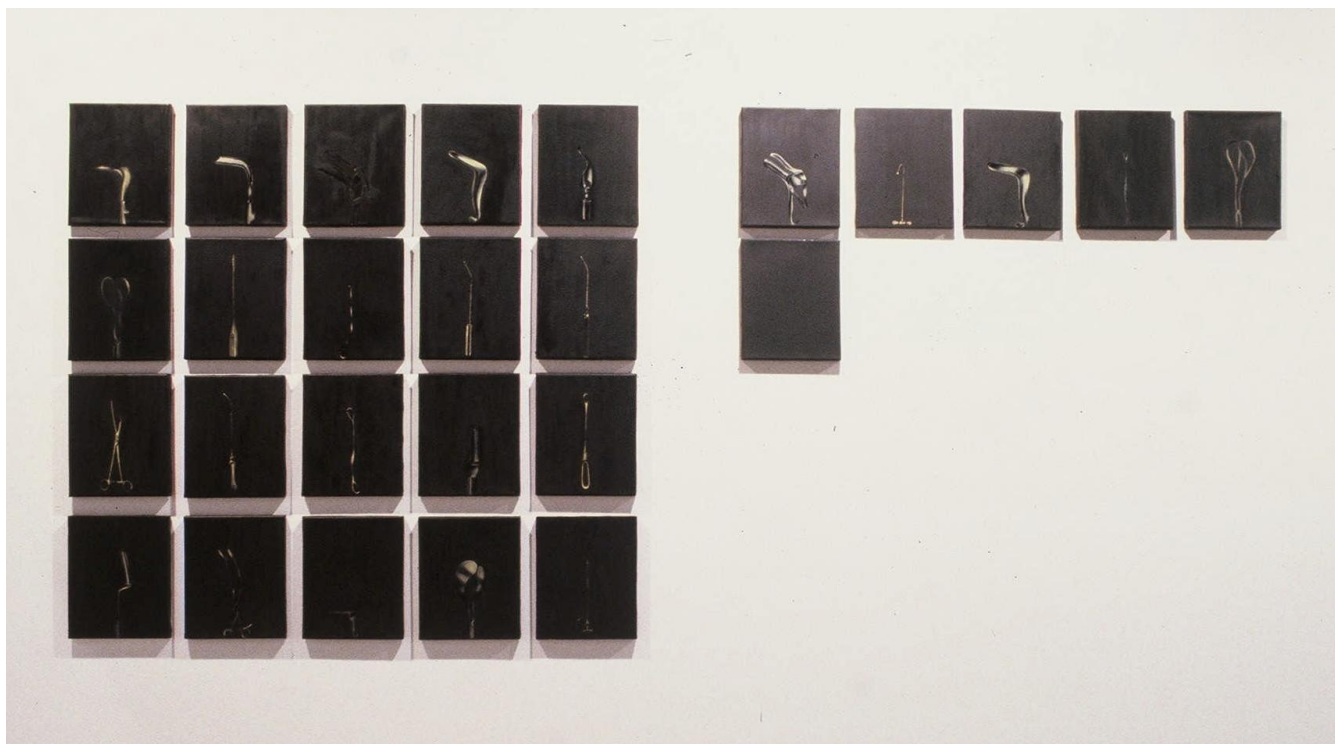
C.M - Pràcticament fins a l'època de Francisco de Goya, els artistes treballaven per encàrrec.

Els que aconseguien emocionar era perquè plasmaven una cosa més íntima, fent-se l'encàrrec seu. La particularitat, la intimitat, és allò que, com un daga, travessa segles i ens emociona.

El que jo intento és despullar una imatge i fer-me-la meva, agafar allò que és universal i transportar-ho a lo particular. La història de l'art està construïda de particularitats; un individu explicant els seus problemes, que acaben sent transcendents perquè s'assemblen molt als nostres. Si en comptes de treure-li llustre a l'ego, li treus llustre a allò que et connecta amb els altres, aconsegueixes veure la història de l'art com un catàleg d'emocions; aconsegueixes rescatar l'emoció que va moure un pintor a fer un retaule, traspassant la iconografia per adonar-te que en realitat l'obra parla d'una cosa que tu i jo també sentim i que ens mou.

A.C - La teva revisió de la iconografia cristiana té un caràcter de reconquesta, de recuperació del concepte de dona i la seva representació. Conceptes que l'església va dominar i manipular durant tant segles...

C.M - Les figures femenines de la iconografia cristiana, tot i tenir un paper pràcticament inexistent a la Bíblia, sempre han estat reclamades pel poble. Al llarg del segle, les dones, en la seva cerca de referents femenins, han reclamat el seu lloc i els hi han fet devoció. Quan vaig investigar la Pietat, per exemple, vaig trobar que el pas de Setmana Santa de la Pietat - la mare aguantant el fill mort - en molts pobles el carregaven dones; allò que suposa carregar el dolor d'un fill només ho podem entendre les dones, per tant som les úniques que podem entendre de què parla aquest pas. El neguit femení és anterior a la icona.

'Countdown' de Cori Mercadé: una sèrie que va crear durant les darreres setmanes del seu primer embaràs i on l'artista explorava les eines que trobaria al quiròfan el dia del part. A dalt: col·lecció completa / A baix: sis peces de la col·lecció

